

[Poul Dam.]

irrelevant, at dommeren med støtte i § 151 skal kunne korrekse folk for deres ordvalg. En sådan quasipædagogisk indsats vil tværtimod være til skade for retsplejen og for borgernes lighed for loven. Vidner og parter, der ikke besidder større sproglig smidighed, vil blive hæmmet og anbragt i en svag position, hvis de ikke får lov til at tale deres eget naturlige sprog. Jeg kan ikke vurdere, hvor ofte og i hvilket omfang paragraffen bruges på en uheldig måde, men således som den er affattet, rummer den i det mindste en påtagelig mulighed for at kunne anvendes sådan, at retten faktisk diskriminerer mod den del af befolkningen, der, som Ekstra Bladet skrev forleden, ikke har lært at tale på Zahle, hvor sproget vistnok er særlig urbant. Vil justitsministeren tage sig af dette spørgsmål?

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Hr. Poul Dam spørger mig, om jeg vil overveje at søge retsplejelovens § 151 ændret. Jeg kan svare meget kort herpå. Jeg agter ikke at søge § 151 ændret, ganske simpelt fordi jeg ikke mener, der er behov derfor efter de erfaringer, vi har.

Bestemmelsen i § 151 pålægger rettens formand at våge over, at forhandlingen foregår med den tilbørlige orden og værdighed, og giver med henblik herpå rettens formand en række beføjelser. Han kan afbryde og tilrettevise parter, vidner eller andre, når de tillader sig upassende udtalelser eller utilbørlige personlige angreb. Vedbliver en part hermed trods tilrettevisning, kan ordet fratages ham. Personer, der ved støjende eller anden utilbørlig adfærd forstyrrer forhandlingerne eller tilsidesætter den agtelse, som skyldes retten, kan udvises af retssalen. Er der tale om fornærmelser mod retten eller mod nogen af de i retten mødende, uorden, hvorved forhandlingerne forstyrres, eller u lydighed mod formandens befalinger, kan han lade vedkommende fjerne fra retslokalet og kan endvidere pålægge straf af bøde.

Jeg har forstået, at hr. Poul Dams spørgsmål er begrundet i en frygt for, at bestemmelsen i § 151 skal virke diskriminerende over for personer, der støder an på grund af manglende erfaring, mindre udviklet evne til at udtrykke sig eller af andre grunde, der

ikke med rimelighed kan lægges dem til last. Denne frygt er efter min mening ganske ubegrundet. Det er klart, at personer, der afhøres i retten, skal have lov til at anvende det sprog, de bruger til daglig — for så vidt er hr. Poul Dam og jeg enige. Det er da heller ikke meningen med bestemmelsen i § 151 at hindre dette; bestemmelsen tager sigte på helt andre tilfælde, hvor den pågældende optræder provokerende og trods tilrettevisning fortsætter hermed. I en af de kommissionsbetænkninger, der ligger til grund for retsplejeloven, siges det, at der er tale om en art nødværge for retten — og bedre kan det vel ikke udtrykkes. I praksis anvendes bestemmelsen da også uhyre sjældent og kun i helt grove tilfælde.

Hr. Poul Dam har formentlig hæftet sig ved et tilfælde, der har været omtalt i pressen, hvor en dommer ikendte en bøde på 100 kr. for anvendelsen af kraftudtryk. Jeg kan om dette tilfælde oplyse, at der naturligvis ikke har været tale om at ikende en bøde alene for anvendelsen af et enkelt kraftudtryk. Under en længere afhøring anvendte den pågældende gang på gang forskellige eder i en provokerende tone. Dommeren formanede ham adskillige gange forgæves og tilkendegav ham til sidst, at hvis han fortsatte, fik han en bøde. Heller ikke dette hjalp. Kendelsen blev påkæret til landsretten med påstand om nedsættelse, men derimod ikke om ophævelse af bøden. Kæremålet blev afvist, da kæreafgiften ikke blev indbetalt.

Til yderligere belysning af tilfældets ekstraordinære karakter kan jeg tilføje, at vedkommende dommer har oplyst, at det var første gang i løbet af 20 års dommergerning, han havde ikendt en bøde efter bestemmelsen i retsplejelovens § 151.

Jeg kan ikke afholde mig fra til slut at gøre en bemærkning om den form, hr. Poul Dam har givet sit spørgsmål. Der tales her om misbrug af § 151 til skade for personer, der „støder an mod den tilfældige dommers fordomme“. Jeg troede egentlig, hr. Poul Dam holdt sig for god til at fremkomme med angreb af den karakter. Jeg håber imidlertid, at jeg med denne lille redegørelse har hjulpet til med at befri hr. Poul Dam for nogle af de fordomme, han synes at have med hensyn til den måde, hvorpå retsplejen udøves ved vore domstole.